

IMPULSA BALEARS APOSTA PER REFORÇAR EL ROL DEL TURISME I CONVERTIR-LO EN UN 'ALIAI PROACTIU'

El nou Índex de Desenvolupament Turístic (IDT) avalua els factors i polítiques que intervenen en l'articulació d'un sistema turístic, resiliència i sostenible, favorable al progrés de la societat

PALMA · IMPULSA BALEARS ha celebrat aquest matí el **Meeting · Ha arribat l'hora de ser disruptius en turisme?**, que ha comptat amb el suport de CaixaBank com a patró amfitrió. En aquesta primera cita de l'any, la Fundació ha aprofitat la presentació del nou Índex de Desenvolupament Turístic (IDT), que ve a substituir l'Índex de Competitivitat Turística (ICT) que mantenia vigent fins ara, per alinear els actors regionals al voltant de l'oportunitat que hi ha a les Balears de convertir el turisme en un 'aliat proactiu' capaç de: (1) revertir els desequilibris que frenen la competitivitat global sostenible de l'arxipèlag i (2) donar una resposta local al canvi global que, de la mà del canvi climàtic, la contaminació, la sobreexplotació de recursos i el creixement poblacional, amenaça el planeta.

En paraules del director tècnic, Antoni Riera, "ha arribat el moment de parlar de desenvolupament turístic i revisar la resposta que com a regió donam al fenomen global i complex del turisme per acollir-lo i, al seu torn, beneficiar-nos-en d'ell. Una resposta que ha d'encabir: (1) el repte urgent de trobar la manera de gestionar una afluència de visitants creixent i diversa; però, sobretot, (2) el repte important de connectar el turisme a la senda de creixement i benestar regional". I és que, segons Riera, "ha arribat l'hora d'aprofitar l'ampli ventall d'actius, capacitats, recursos, institucions, polítiques i dinàmiques socials que amb el pas del temps s'han aglutinat al voltant del fet turístic a l'arxipèlag, per articular un nou sistema turístic, sostenible i resiliència, que vagi a favor del progrés de la societat".

Per venir a bé a rompre l'estatu quo, qüestionar, replantejar i capgirar, si és necessari, allò que s'ha entès de la mateixa manera durant anys, ja sigui el lideratge turístic, l'especialització turística o la relació que el turisme manté amb el progrés econòmic i social, IMPULSA BALEARS ha posat, avui matí, damunt la taula tres evidències. Totes elles emanen dels resultats de l'IDT i, particularment, de la posició que ocupen les Balears en un rànquing de 325 regions de 45 països, d'acord amb les puntuacions obtingudes en 15 pilars, els quals apel·len a diferents capacitats relacionades amb l'entorn regional, les polítiques i condicionants turístics, les infraestructures i serveis turístics, la base de recursos naturals, culturals i no-lúdics i la sostenibilitat del turisme.

1ª Evidencia: Compartir posicions de lideratge no assegura el mateix desenllaç

Les Balears ocupen una posició capdavantera al rànquing de l'IDT (posició 11^a) i se situen, per tant, en el tram 'molt alt' juntament amb altres comunitats autònomes espanyoles –com Madrid (posició 1^a), Catalunya (2^a), Comunitat Valenciana (5^a), Andalusia (6^a) i Canàries (7^a)– i altres regions europees de diferent perfil –com Dinamarca-Capital (4^a), Zürich (9^a) o Baixa Àustria (10^a)–. Totes aquestes regions, que ocupen el top-15 del rànquing de desenvolupament turístic, poden semblar equiparables en matèria de desenvolupament turístic, però no totes elles assoleixen aquestes posicions capdavanteres de la mateixa manera ni assegurin el mateix desenllaç. Prova d'això és que les Balears, juntament amb les altres comunitats espanyoles, excepte Madrid, no aconsegueixen situar-se entre el top-100 del rànquing de renda per càpita ni fer jugar, per tant, al turisme un rol d'aliat proactiu. De fet, les Balears se situen en la posició 140 d'aquest rànquing.

2ª Evidencia: Especialització turística no és sinònim de desenvolupament turístic

Un dels resultats més reveladors de l'IDT és que haver desenvolupat una planta notable d'infraestructures i equipaments orientada a la recepció de visitants no és condició suficient per convertir el turisme en un 'aliat proactiu'. Prova d'això és que de les 65 regions situades en el tram 'molt alt' de l'IDT, només 1 de cada 3 es troben entre els 50 territoris amb més places d'allotjament disponibles. Aquest és el cas de les Balears (3^a en intensitat turística i 11^a a l'IDT). Alternativament, és possible obtenir una puntuació de l'IDT poc favorable i mantenir una posició capdavantera en capacitat d'allotjament. Aquest és el cas de regions com Antalya-Sparta-Burdur (Turquia) o la Mar Roja (Egipte) que ocupen posicions avantatjoses en termes de capacitat d'allotjament (1^a i 48^a, respectivament), mentre que el seu potencial de desenvolupament turístic se situa en un tram 'molt baix' del rànquing (posició 266^a i 262^a, respectivament).

Segons Riera, “articular i mantenir un sistema turístic, sostenible i resiliència, a favor del progrés de la societat, tal com predica la noció més actual de desenvolupament turístic, s'estén a qüestions que van més enllà dels aspectes que, tradicionalment, han jugat un rol primari a les regions predisposades a acollir els majors volums de visitants. A les Balears, ha arribat l'hora de fer jugar altres bases distintes a l'especialització turística, com la innovació, el talent i la sofisticació, sempre des d'una perspectiva sistèmica que defugui abordatges exclusivament sectorials”.

3ª Evidencia: L'entorn regional ha de definir el turisme i no a la inversa

La bona posició que ostenta l'arxipèlag en l'IDT descansa en les puntuacions diferencials que obté en pilars com la Priorització del turisme (posició 1ª), el Transport aeri (1ª), les Instal·lacions i serveis turístics (5ª), la Contribució socioeconòmica del turisme (14ª), els Recursos naturals (20ª) i la Seguretat, salut i higiene (25ª). Aquestes bones marques, ha explicat Riera, "alimenten la lectura positiva que fan els mercats de les Balears com a destinació turística, però no són suficients perquè l'arxipèlag es torni a situar, a través del turisme, entre les regions més pròsperes de la UE-27". Per això, cal escalar posicions en pilars relacionats amb els Recursos culturals (posició 80ª), la Preparació tecnològica (88ª), el Transport marítim i terrestre (106ª), la Sostenibilitat ambiental (128ª) i, especialment, en Capital humà i mercat laboral (179ª) i Recursos no-lúdics (169ª). Segons Riera, "l'única manera d'aconseguir-ho és transcendir l'activitat turística tradicional i conrear, a escala regional, noves parcel·les capaces de construir i projectar un entorn propi i diferencial com a pol de negocis, de coneixement o de cultura i patrimoni que, amb el pas dels anys, defineixi, cada vegada més, el turisme que rebem i la manera que tenim d'acollir-lo i beneficiar-nos d'ell i no a l'inrevés".

Els resultats de l'IDT es poden consultar, de manera interactiva, a través de l'aplicació [i|IDT](#) o a la darrera publicació d'[i|posicionament](#). Per accedir-hi, només cal registrar-se a la [web d'IMPULSA BALEARS](#). Alhora, està previst presentar el detall d'aquests resultats, el proper dia 23 de gener a FITUR (Madrid), en el decurs de dos actes que tendran lloc a les 10:00h, a l'estand de les Balears, i a les 13:30h, a l'estand de Turespaña.

Sobre IMPULSA BALEARS

IMPULSA BALEARS és una plataforma de coneixement estratègic i interacció regional que treballa per a facilitar la presa de decisions dels agents econòmics i socials en els seus respectius processos de reformulació estratègica i contribuir, així, a l'impuls de la competitivitat global de les Balears. Com a entitat privada sense ànim de lucre reconeix al conjunt de la societat balear com a principal beneficiari de les actuacions que desenvolupa de manera rigorosa, sistemàtica, independent i sempre alineada amb els marcs estratègics europeus i de governança global, com l'Agenda 2030.

Contacte: Ana Martínez Aguirre

anamartinez@impulsabalears.org